

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucí práce

Autorka práce: Bc. Matěj Hon

Název práce: „Vymezení rasismu jako veřejněpolitického problému ve vládních dokumentech: Analýza diskursu z let 1989 – 2014“

Autorka posudku: Mgr. Eva Hejzlarová, Ph.D.

Diplomová práce Bc. Matěje Hona s názvem „Vymezení rasismu jako veřejněpolitického problému ve vládních dokumentech: Analýza diskursu z let 1989 – 2014“ zkoumá konstrukce rasismu v nejrůznějších vládních dokumentech za posledních 25 let a snaží se odpovědět na otázku, na základě jakých vlivů se tyto konstrukce tvořily.

Téma diplomové práce je neotřelé a výzkumně i společensky zajímavé. Práce je přínosná jednak z důvodu své důsledné konstruktivistické perspektivy, která není na katedře veřejné a sociální politiky tak častá, pozoruhodná je také zvolenou retrospektivou, která umožňuje vidět vývoj problematiky rasismu a její percepce komplexně a nově, jako přidanou hodnotu práce vnímám také reflexi tématu rasismu, které v českém kontextu považují za citlivé a závažné zároveň.

Diplomová práce je členěna na následující části: 1. Úvod, 2. Teoretická východiska, 3. Cíle a metody, 4. Analýza událostí, 5. Analýza aktérů, 6. Analýza dokumentů, 7. Diskuze, 8. Závěr. **Struktura** je přehledná a logická, autor je v analýze velmi pečlivý, vinou čehož jsem neměla vždy pocit silného „tahu na branku“, ale to není kvalita, která by v akademickém textu byla rozhodující (navíc se jedná o jednu z mála výtek).

Teoretický rámec (kap. 2) je robustní a zároveň účelný, v dílčích částech dokonce (v kontextu veřejné a sociální politiky) inovativní. Nejprve autor vysvětluje perspektivu sociálního konstruktivismu (2.1) a věnuje se jí na úrovni společenských věd, veřejné politiky i rasismu. Dále tematizuje diskurs (2.2) jako klíčové téma práce a následně se zabývá teoriemi rasismu (2.3). Poté představuje koncept uznání a přerozdělení (2.4) a reputačního štítu (2.5), Nakonec vymezuje, k jakým předpokladům jej vzhledem ke zkoumanému tématu tyto teoretické koncepty vedou (2.6). Co do šířky, hloubky i explicitního vyvození toho, co z představených teorií pro autora vyplývá, je tato část ukázková. Vysoce oceňuji také zařazení teorií, které pravděpodobně nebyly dosud na katedře využity.

Poté, co autor představí teoretický rámec diplomové práce, formuluje cíle a výzkumné otázky (konkrétní znění viz poznámka pod čarou¹) a z nich vyplývající metody. Zvolené **metody** jsou rozděleny na podpůrné (analýza aktérů a analýza událostí) a „hlavní“ věnující se analýze diskursu (zde autor v příslušných kapitolách tematizuje výběr analyzovaných dokumentů a pořizování expertních rozhovorů, resp. proces analýzy). Metodologická kapitola je opět pojednána velmi podrobně a promyšleně, vyzdvihla bych zejména „oprášení“ kdysi oblíbené analýzy událostí a její využití v novém kontextu analýzy diskursu. Pokud bych této části měla něco vytknout, tak absenci odkaz na odbornou literaturu u části věnované expertním rozhovorům.

¹ „Deskriptivní cíle mé práce se promítají do tří následujících výzkumných otázek, ve kterých specifikuji, kudy se bude práce dále ubírat: 1) Jak se vyvíjel problém rasismu v ČR po roce 1989? 2) Kteří aktéři se zapojili do procesu vymezení problému rasismu? 3) Jak tyto aktéři problém rasismu chápou? Explanační cíl lze propojit s jedinou otázkou, která zní: Na základě jakých vlivů se utvářejí představy o pojmu rasismus?“ (s. 21)

Provedení analýzy je důkladné a přináší zajímavé poznatky a postřehy. Autor nemá problém své závěry strukturovat a klasifikovat (mj. i ve vztahu k teoriím, které představil na začátku práce), přitom má ale stále cit pro dynamiku matérie, kterou zkoumá, takže čtenář má šanci vnímat živost a nedokončenost procesů utváření konstrukcí rasizmu. Z hlediska **věcných znalostí** je práce na vynikající úrovni; počet a povaha **zdrojů** použitých v diplomové práci odpovídají povaze výzkumného tématu.

Formálně má práce rovněž vysokou úroveň. Oceňuji kultivované a přesné vyjadřování a příjemně plynoucí jazyk. Typografické, gramatické, syntaktické, interpunkční nebo stylistické chyby se v práci v podstatě nevyskytují (zaznamenala jsem jen „nepřízřusobivý spoluobčané“ – s. 16, pravicový extremisté – s. 22).

Diplomová práce Bc. Matěje Hona zpracovává velmi zajímavé, důležité a přitom spíše opomíjené téma, a to ukázkově akademickým způsobem. Autor se ve své práci opírá o propracovanou teoretickou základnu, buduje pevný metodologický rámec a v analýze je pak schopen jít do patřičné hloubky a docházet k zajímavým zjištěním. Všechny chyby zmiňované v tomto posudku jsou kosmetického charakteru. Pokud by stále existovala možnost navrhnout pochvalu děkana za vynikající diplomovou práci, neváhala bych. Takto uvažuji „jen“ nad ustavením katederní ceny „Diplomová práce z oboru veřejná a sociální politika za rok 2015“, protože směr, kterým se autor vydal, a jakou cestu zvládl ujít, je hodný pozornosti a byla bych ráda, kdyby podobné úrovně dosahovalo více závěrečných prací našich studentů a studentek. Diplomovou práci Bc. Matěje Hona s radostí **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit známkou „**výborně**“. Bylo mi potěšením tuto práci vést.

Možné podněty k obhajobě:

1. V kapitole 6.3 shrnujete svá zjištění stran vymezení rasizmu coby veřejněpolitického problému ve vládních dokumentech – oblastmi, které v těchto dokumentech chybí, jsou podle Vás mj. příčiny rasizmu. V této souvislosti mě napadla možná souvislost s teoretickým konceptem tzv. reputačního štítu, resp. jeho rozšířením. Reputační štít umožňuje (v mém chápání) hrát politikům elitám a jejich voličům hru na to, že ani jedna ze zúčastněných stran neprojevuje rasizmus otevřeně, i když rasisticky smýšlí – politici se schovávají za „štítem“ demokratických stran, což jejich výpadům poskytuje přijatelný kontext, stejný princip se možná projevuje z druhé strany tím, že politické strany nedoráží voliče upozorňováním na příčiny rasizmu. Může být toto příčina toho, proč ve vládních dokumentech téma příčin rasizmu chybí? Je tento směr uvažování správný, nebo byste jej opravil či zpřesnil? Jak moc případně koncept tzv. reputačního štítu podle Vás funguje i ve státní správě?
2. K jakému z přístupů k rasizmu byste se Vy osobně ve svém budoucím profesním životě přiklonil – k sociálnímu, nebo etnickému? A proč?

V Praze dne 18. května 2015

Mgr. Eva M. Hejzlová, Ph.D.